

Deloitte.

Rapport avseende
granskning av
delårsrapport
2015-08-31.

Härnösand kommun

Oktober 2015

Innehåll

1. INLEDNING.....	3
1.1 BAKGRUND	3
1.2 SYFTE.....	3
1.3 REVISIONSMETOD.....	4
2. IAKTTAGELSER.....	4
2.1 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	4
2.2 MÅL AV BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	5
2.3 VERKSAMHETSBERÄTTELSE.....	5
2.4 RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING SAMT KASSAFLÖDESANALYS	6

Sammanfattning och kommentarer

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Härnösand kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens delårsrapport per 2015-08-31. Granskningen syftar till att verifiera dels att kommunen upprättar delårsrapport, dels att delårsrapporten är upprättad i enlighet med de lagar och anvisningar som gäller på området. Vi har översiktligt verifierat underliggande siffermaterial och kommenterat kommunens finansiella utveckling utifrån kraven i KL 9:9a.

Vår sammanfattande bedömning är att delårsrapporten i huvudsak innehåller de delar och den information som avses i kommunallagen och i lagen om kommunal redovisning samt i enlighet med de rekommendationer som lämnats från Rådet för kommunal redovisning. Kommunen avviker från gällande regelverk genom att redovisa hela pensionsskulden i balansräkningen.

Kommunens resultat per augusti uppgår till 33,5 (få 28,5) mkr. Tas hänsyn till återbetalning AFA-medel uppgår resultatet till 21,2 (få 28,5). Prognosen för helåret bedöms till 5,0 mkr vilket understiger budgeten om 9 mkr.

Nämndernas och styrelsens prognos av måluppfyllelse sammanställs och bedöms på en kommunövergripande nivå. Kommunen bedömer att de verksamhetsmässiga målen delvis kommer att uppfyllas fram till slutet av år 2015.

Målet *Härnösand ska var en kommun där god ekonomisk hushållning är en självklarhet* bedöms inte nås i prognosen. Bedömningen grundar sig på att det prognostiserade resultatet inte kommer att uppgå till 1 % av skatter och bidrag. De åtgärder som krävs för att nå beslutad nivå för en god ekonomisk hushållning bör framgå av rapporten.

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med fullmäktiges mål av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Enligt Kommunallagen 9 kap 9a § ska revisorernas skriftliga bedömning biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling.

Härnösand 2015-10-07

Marianne Harr
Certifierad kommunal revisor

Emma Andersson
Revisor

1. Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Härnösands kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens delårsrapport per 2015-08-31.

1.1 Bakgrund

Av lagen om kommunal redovisning (KRL) och kommunallagen (KL) framgår att kommuner och landsting minst en gång under räkenskapsåret ska upprätta en särskild redovisning (delårsrapport). En delårsrapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

Delårsrapporten ska enligt KRL innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan utgången av föregående räkenskapsår.

Upplysningar ska lämnas om

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ställning och
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

I lagen anges att det, om det inte finns särskilda hinder, ska lämnas motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret. Begrepp och termer ska vidare så långt det är möjligt stämma överens med de som har använts i den senast framlagda årsredovisningen.

Kommunallagens bestämmelser innebär följande:

- Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. Mål och riktlinjer för verksamheten ska anges liksom finansiella mål. Dessa mål ska ha betydelse för god ekonomisk hushållning.
- Delårsrapporten ska behandlas av fullmäktige.
- Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om, såväl verksamhetsmål som finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten och överlämnas till fullmäktige.

1.2 Syfte

Granskningen av delårsrapporten syftar till att:

- Bedöma om delårsrapporten innehåller de uppgifter som krävs enligt KRL och KL samt att rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) följs.
- Bedöma om fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås.
- Översiktligt bedöma om verksamheten bedrivits i enlighet med av fullmäktige beslutade mål för god ekonomisk hushållning i verksamheterna (effektivitet och kvalitet).

1.3 Revisionsmetod

Vi har tagit del av upprättad delårsrapport med underlag samt intervjuat personal på kommunens ekonomiavdelning.

2. Iakttagelser

Vi har haft aktuell lagstiftning samt olika normgivares rekommendationer som utgångspunkt vid vår granskning och inriktat oss på följande granskningsområden i kommunens delårsrapport.

- Förvaltningsberättelse
- God ekonomisk hushållning
- Verksamhetsberättelser
- Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys

2.1 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen utgör kärnan i delårsrapporten och ska enligt 9 kap 2 § KRL innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Upplýsningar ska, enligt RKR:s rekommendation 22 om delårsrapport lämnas om:

- händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperiodens slut, men innan delårsrapporten upprättas, och som inte på annat sätt beaktas i delårsrapporten.
- upplýsningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet.
- en samlad, men övergripande, redovisning av kommunens investeringsverksamhet.
- en redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- en samlad bedömning om huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att kunna uppnås.
- en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.
- upplýsningar om hur den kommunala koncernen definierats/avgränsats, vilka juridiska personer den består av och hur den förändrats i sin sammansättning under delårsperioden.

Iakttagelser och kommentarer

Delårsrapportens inledande avsnitt förvaltningsberättelsen innehåller områdena omvärldsanalys, kommunens styrning och mål, finansiell analys samt medarbetare. Innehållet i avsnitten motsvarar de rekommendationer som finns avseende innehållet i förvaltningsberättelsen.

Den finansiella analysen omfattar kommunen och kommunkoncernen. Uppgifter om vilka juridiska personer som ingår i den sammanställda redovisningen framgår.

2.2 Mål av betydelse för god ekonomisk hushållning

Revisorerna har en kompletterande roll i processen att säkerställa att kommunens verksamhet bedrivs med en god ekonomisk hushållning genom att avge ett utlåtande angående hur väl kommunen hanterar sin avstämning av verksamhetsmål och finansiella mål som är beslutade av kommunfullmäktige. Bedömningen av delårsrapporten handlar om en mera översiktlig granskning än den som görs i samband med granskning av årsredovisning. Det huvudsakliga syftet är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten så att en god ekonomisk hushållning uppnås.

Iakttagelser och kommentarer

Kommunen redogör för styrningen, hur fullmäktigemålen följs upp och resultat i avsnitt om "Kommunens styrning och mål". Fullmäktiges 15 mål har redovisats utifrån de fem perspektiven Demokrati, Kund/världsmedborgare, Process, Medarbetare och Ekonomi i enlighet med budget. Redovisningen i delårsrapporten utgår från nämndernas bedömningar kring uppfyllnad av verksamhetsmålen sammantaget med kommunstyrelsens reflektioner kring måluppfyllnaden.

Kommunens samlade bedömning har, liksom tidigare, färgsatts utifrån definierade nivåer för måluppfyllelsen, rött, gult eller grönt. Röd färg innebär att kommunen har stora problem att uppnå målet och att aktiviteter krävs. Gul färg betyder att kommunen anser att man är på väg att uppnå målet men att vissa problem måste lösas för att det ska ske. De mål som man anser sig kunna nå är markerade med grön färg. Nedan följer en sammanställning över redovisad måluppfyllelse:

Perspektiv	Gröna	Gula	Röda
<i>Demokrati</i>	3(2)	0(1)	0(0)
<i>Kund- och världsmedborgare</i>	2(2)	1(1)	0(0)
<i>Process</i>	3(2)	0(1)	0(0)
<i>Medarbetare</i>	3(1)	0(2)	0(0)
<i>Ekonomi</i>	1(2)	1(1)	1(0)

Föregående års utfall inom paratens.

Kommunen bedömer måluppfyllnad för respektive mål. Av sammanställningen ovan framgår att kommunen beräknas nå fullmäktigemålen till viss del. Mål 13 *Härnösand ska vara en kommun där god ekonomisk hushållning är en självklarhet* bedöms inte kunna nås i prognosen. Bedömningen grundar sig på att det prognostiserade resultatet inte kommer att uppgå till 1 % av skatter och bidrag. De åtgärder som krävs för att nå beslutad nivå för en god ekonomisk hushållning anges inte.

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med fullmäktiges mål av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

2.3 Verksamhetsberättelser

Nämndernas verksamhetsberättelser är uppbyggda med en enhetlig struktur där viktiga händelser, måluppfyllelse, ekonomi och framtid avrapporteras. Här redovisas också motsvarande information för Härnösands Energi & Miljö AB och AB Härnösandshus. Nämndernas uppgifter hämtas från rapporteringsverket Stratsys.

Iakttagelser och kommentarer

Vi har noterat att nämndernas inrapportering har utvecklats. Framförallt skolverksamheten har rapporterat uppgifter motsvarande kvalitetsuppföljningar. Ett fortsatt arbete behövs när det gäller analysdelar och är på gång enligt uppgifter. Skolnämnd och socialnämnd befarar underskottssituation i prognoserna.

2.4 Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys

Uppställningsformen för resultat- och balansräkningen regleras i 5 kap 1-2 §§ KRL.

I syfte att erhålla en rättvisande bild är det viktigt att poster hänförs till rätt redovisningsperiod och att balansposter är avstämde och specificerade. Enligt väsentlighetsprincipen behöver endast poster som uppgår till större belopp för verksamheten periodiseras.

Delårsrapporten ska justeras för väsentliga interna poster så att inte omslutningen blir felaktig.

Uppställningen av delårsrapporten bör överensstämma med resultat- och balansräkning enligt årsredovisningen under det närmast föregående räkenskapsåret. Resultat- och balansräkning ska, enligt RKR:s rekommendation nr 22 om delårsrapport, upprättas enligt följande:

- balansräkningen ska omfatta jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång.
- resultaträkningen ska omfatta jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.

Motsvarande redovisningsprinciper som för årsredovisningen ska gälla. I delårsrapporten är det tillräckligt med att det framgår att samma redovisningsprinciper som i senaste årsredovisningen har använts, alternativt vilka avvikelser som finns.

Väsentliga notupplysningar bör ingå. Noterna bör följa den förteckning som finns i årsredovisningen.

Enligt RKR:s rekommendation om delårsrapport ska en sammanställd redovisning av koncernen (kommun och kommunalägda bolag) presenteras i delårsrapporten. Om ingen sammanställd redovisning redovisas ska det i delårsrapporten lämnas upplysning om skälet varför ingen sådan ingår.

Iakttagelser och kommentarer

Delårsrapporten innehåller under del 3 ”Finansiella rapporter” resultat- och balansräkning för kommunen och den sammanställda redovisningen. Uppställningarnas form be-

träffande resultat- och balansräkning överensstämmer med uppställningen i den senaste årsredovisningen som är i enlighet med 5 kap 1-2 §§ KRL.

Jämförelsesiffrorna för kommunen motsvarar kraven i RKR:s rekommendation i både resultat- och balansräkningen. I den sammanställda redovisningen saknas i resultaträkningen kolumn för helårsprognos och årsbudget för att uppfylla kraven i rekommendationen. Balansräkningen omfattar jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsår i enlighet med rekommendation.

Väsentliga poster är notade och följer årsredovisningens förteckning.

I delårsrapporten lämnas information om att kommunen följer samma redovisningsprinciper som i årsredovisningen 2014. Delårsrapporten innehåller en sammanställd redovisning och avviker då Räddningstjänsten Högakusten Ådalen inte inkluderas. Det för med sig att det inte direkt går att jämföra belopp mellan de olika perioderna i rapporten.

Kommunen redovisar hela pensionsskulden i balansräkningen vilket är ett avsteg från 5 kap. 4 § KRL.

Kommunens resultat per augusti 2015 uppgår till mkr 33,5 mkr (föregående år 28,5 mkr exklusive jämförelsestörande poster).

Driftredovisningen visar en sammanlagd avvikelse mot budget på + 25,2 mkr och den största positiva budgetavvikelsen finns inom kommunstyrelsen med +17,1 mkr.

Kommunens nettokostnadsandel av skattekostnader och statsbidrag uppgår per 2015-08-31 efter finansnetto till 97,7 % (föregående år 96,8 %). En nettokostnad under 100 % innebär en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. I takt med ökad investeringsnivå och ökade avskrivningskostnader behöver löpande driftsutgifter minska för att klara en självfinansiering av investeringar.

Självfinansieringsgraden uppgår till 65 % (föregående år 97 %). Självfinansieringsgraden är ett mått på hur stor del av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel. Av delårsrapporten framgår att kommunen tagit nya lån om totalt 100 mkr för att stärka betalningsförmågan för att klara årets investeringar.

I prognos för helåret 2015 anges ett resultat för Härnösands kommun på 5,0 mkr. Resultatet är 9,1 mkr sämre än ursprunglig budget på 14,1 mnkr.